

Dosarul nr. 3ra-951/23
2-21135978-01-3ra-20092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novîțchi Olesea,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Palamari Vasilii împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2021, Palamari Vasilii a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil (f.d.3-12).

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 28 iunie 2021, prin Ordinul Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 939ef, s-a dispus a aplica sancțiunea disciplinară “retrogradarea într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut domnului Vasilii Palamari, comisar de justiție, șef grup al Secției siguranță și regim penitenciar a Penitenciarului nr. 10-Goian al Administrației Naționale a Penitenciarelor”.

Reclamantul a menționat că acest ordin rezultă nemijlocit din recomandarea Comisiei de disciplină, expusă în Decizia din 18 iunie 2021, care i-a fost adusă la cunoștință cu Ordinul, la data de 29 iunie 2021. Întru executarea Ordinului nr. 939ef, la data de 29 iunie 2021, Administrația Națională a Penitenciarelor, a emis Ordinul nr. 941ef, privind numirea sa într-o funcție inferioară.

A menționat reclamantul că, prin Ancheta de serviciu și Decizia Comisiei de disciplină, s-a constatat că în seara zilei de 04 mai 2021, deținuții Calughin Cătălin, Globa Ion, Turcu Gheorghe, care se aflau la locul executării pedepsei, adică în blocul de detenție nr. 3 din incinta Penitenciarului nr. 10-Goian, aproximativ la ora 20.45,

profitând de faptul că supraveghetorul de la etajul nr. 4, era implicat la escortarea altor deținuți de la același etaj pentru efectuarea unor convorbiri telefonice, deținuții susnumiți, folosind forța fizică, au diminuat rezistența grilajului metalic de la fereastra din filtrul sanitar, și au evadat din instituția de detenție, escaladând edificiile de pază a penitenciarului. În asemenea împrejurări, au fost declanșate semnale de mișcare în regiunea gardului megieș a Penitenciarului nr. 10-Goian (direcția unde a avut loc evadarea) și șeful de grup Vasilii Palamari nici personal, și nici prin intermediul altor angajați care se aflau la dispoziția acestuia, nu a reacționat și nu a intervenit în vederea verificării circumstanțelor, mai ales că, începând cu ora 20:20 (oră apropiată momentului evadării) dispozitivul de mișcare care monitorizează locul evadării reacționa frecvent. Totodată, pe parcursul serviciului diurn, șeful de grup Vasilii Palamari s-a limitat doar la perchezițiile planificate indicate în ordinul de implicare în serviciu, și nu a manifestat spirit de inițiativă de a demara și percheziții inopinate, în cadrul cărora puteau fi depistate obiectele care au favorizat momentul evadării (bara de metal, funia, etc).

Reclamantul a indicat, că prin Ordinul nr. 939ef din 28 iunie 2021, se menționează că șeful de grup al Penitenciarului nr. 10-Goian, comisar de justiție, Vasilii Palamari, prin acțiunile sale, manifestate prin lipsa organizării activității serviciului diurn și lipsa asigurării supravegherii permanente a comportamentului deținuților, a manifestat o atitudine facilă față de obligațiile funcționale care îi revin, încalcând astfel prevederile pct. 149 din Statutul executării pedepsei de către condamnați; prevederile art. 273 și 274 din Regulamentul serviciului de luptă; pct-le 11.1.23., 11.1.25., 11.1.35, 11.2.24, 11.2.26, 11.9. din Fișa postului și prevederile pct. 6 spct.3, pct. 7 spct. 1, pct. 7 spct.3 din Codul Deontologic al funcționarului public cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare. Potrivit Fișei Postului, Palamari Vasilii era ținut să manifeste exigență, hotărâre, spirit de inițiativă, capacitate de analiză și discernământ, în îndeplinirea sarcinilor încredințate; să cunoască permanent starea de spirit a deținuților aflați în custodia unității, să informeze imediat directorul adjunct și șeful secției siguranță și regim penitenciar despre încercările acestora de a se sustrage de la regimul executării pedepsei închisorii, luând măsuri de prevenire a incidentelor; să asigure supravegherea permanentă asupra comportamentului deținuților, în scopul îndeplinirii măsurilor prevăzute de programul zilnic; și să asigure executarea de către deținuți a obligațiilor, realizarea drepturilor și intereselor sale legitime și resocializarea lor.

Reclamantul a indicat că la data de 04 mai 2021, și-a executat integral obligațiile, fiind respectat programul zilnic al Penitenciarului nr. 10-Goian. Toate acțiunile programate pentru ziua de 04 mai 2021, au fost îndeplinite, subsemnatul a desfășurat instructajul cu șeful Secției Siguranță și Regim Penitenciar, a întocmit documentația de serviciu, a planificat schimbul diurn pentru ziua următoare, și toate măsurile de regim care sunt incluse în programul zilnic. Astfel, reclamantul a respectat regimul zilei și careva circumstanțe care ar fi indicat pregătirea unei evadări, nu au fost depistate. La aproximativ ora 20.45, subsemnatul a fost înștiințat de către operatorul de la camera de supraveghere, să se deplaseze de urgență la remorca unde se colecta gunoiul, deoarece i-au apărut careva suspiciuni, iar agentului de la Postului nr. 5, i-a fost comunicat să meargă la Poarta din exteriorul Penitenciarului. Deplasându-se la locul indicat, nu a observat nimic suspect, însă la o distanță de aproximativ 70 de

metri, a observat că grila metalică de la blocul sanitar et. 4, era deteriorată și la fereastră se aflau deținuții de la etajul respectiv.

A mai menționat că, imediat, prin intermediul stației radio, a dat indicații agenților de la Postul nr. 9 și 10, să petreacă apelul deținuților, în scopul stabilirii situației, iar agentului de la camera de supraveghere, a dat indicația să fie apelat la telefon, pentru a-i oferi mai multe detalii. Totodată, a apelat ofițerul de la Centrul Instructiv, pentru a-i acorda ajutor în afara Penitenciarului. Imediat, a contactat și directorul Penitenciarului, pentru a-i comunica despre o posibilă evadare și a anunțat Arțar-1. Agentul de la camerele de supraveghere, l-a contactat imediat însă foarte multe detalii, nu i-a putut oferi. Agentul de la et. 4, i-a raportat lipsa a 3 deținuți, necunoscând dacă au escaladat gardul sau nu, a verificat imediat teritoriul de lângă Penitenciarul-10, unde presupunea că ar fi putut să se ascundă evadații. Între timp, a fost apelat de către ofițerul de serviciu de la ANP, a raportat posibila evadare și s-a deplasat în exteriorul Penitenciarului, pentru a stabili posibila direcție de deplasare a evadaților și de a identifica careva martori. Concomitent, a dat indicații, de blocare a celulelor celor evadați, pentru a fi posibilă percheziționarea acestora.

Reclamantul a relatat că, în aceste circumstanțe, a respectat prevederile Ordinului 184 și a acționat în dependență de situația operativă care s-a creat la moment. Mai mult ca atât, a manifestat spirit de inițiativă și hotărâre imediată, pentru a preîntâmpina și curma acțiunile de evadare a deținuților sus-menționați. Referitor la obiectele interzise, a întreprins toate măsurile privind depistarea și curmarea căilor de pătrundere în Penitenciar a obiectelor interzise și propriu-zis depistarea obiectelor străine pe teritoriul Penitenciarului. În acest sens, a efectuat controlul tehnic a fâșiei de 15-50 metri și a verificat funcționalitatea camerelor de supraveghere. Pe tot parcursul zilei de 04 mai 2021, nu au avut loc incidente care să impună luarea măsurilor suplimentare de supraveghere cât și efectuarea măsurilor de regim suplimentare, cum ar fi percheziții inopinate. Astfel, măsurile privind curmarea căilor de pătrundere la obiectiv a obiectelor străine, au fost luate și nu au fost depistați indici că s-ar fi planifica o pătrundere pe teritoriul penitenciarului, a obiectelor străine sau o evadare.

Reclamantul a menționat că obiectele folosite în scopul evadării, nu au pătruns atât la data de 04 mai 2021, cât și anterior, pe teritoriul Penitenciarului, ele făcând parte din mobilierul standard din fiecare celulă și bara de metal a fost detașată forțat de la patul unui deținut. Referitor la funia folosită în scopul evadării, a fost confecționată din câteva piese vestimentare, care aparțineau personal deținuților. În asemenea circumstanțe, atât controlul tehnic cât și careva percheziții planificate sau inopinate, nu puteau stabili că au fost introduse obiecte străine sau interzise pe teritoriul Penitenciarului. Perchezițiile cu caracter inopinat, au loc în situația când există o informație operativă referitor la aflarea bunurilor interzise pe teritoriul penitenciarului sau intenționării introducerii acestora. În perioada întâmplării incidentului, informație operativă referitor la introducerea unor obiecte interzise, nu a parvenit. Astfel, categoric nu-i poate fi imputat faptul că nu și-a executat obligația referitor la participarea activă în desfășurarea perchezițiilor planificate și inopinate, spiritul de inițiativă și hotărâre.

Consideră reclamantul că, în contextul celor menționate mai sus, și-a exercitat integral sarcina prevăzută de Fișa Postului, de a asigura supravegherea permanentă

asupra comportamentului deținuților, în scopul îndeplinirii necondiționate de către dânsii a măsurilor prevăzute de programul zilnic, preîntâmpinării și curmării infracțiunilor, încălcărilor de regim, de asemenea, securității personalului și deținuților. Simpla invocare a prevederilor de ordin general, nu reflectă acțiunile sau inacțiunile care au servit ca temei pentru aplicarea sancțiunii disciplinare. Propriu-zis la elucidarea circumstanțelor, au fost invocate niște abateri superficiale și Ancheta de serviciu, a fost efectuată fără a lua în calcul explicațiile subsemnatului, acesta fiind audiat a doua zi, pe data de 05 mai, după serviciul diurn, fiind epuizat. După efectuarea Anchetei, a rămas cu senzația că aceasta a fost pur formală și nu a fost efectuată cu scopul de a elucida toate circumstanțele cazului, de a identifica persoanele vinovate și de a stabili gradul de vinovăție a acestora.

A notat reclamantul că, circumstanțele menționate supra, conving incontestabil că reclamantul Palamari Vasiliu, și-a executat integral sarcinile de bază prevăzute de Fișa Postului, în calitate de șef de grup al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr. 10- Goian. Or, potrivit art. 91 (1) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300 din 21.12.2017, la individualizarea sancțiunii disciplinare aplicate se ține cont de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, gradul de vinovăție și consecințele abaterii, comportamentul general în cadrul serviciului al persoanei respective, precum și de existența altor sancțiuni disciplinare.

Elementele definiției ale răspunderii disciplinare, fără de care nu ar exista aceasta, sunt: persoana cu calitate de subiect al răspunderii disciplinare - astfel, subiect al răspunderii disciplinare, ar putea fi reclamantul Palamari Vasiliu, ultimul fiind pasibil de răspundere disciplinară potrivit funcției deținute, Fișei Postului și contractului individual de muncă; existența unei fapte ilicite - prin Ordinul nr. 939ef din 28 iunie 2021, nu sunt evidențiate acțiunile/inacțiunile reclamantului Palamari Vasiliu, care sunt ilicite și pasibile de răspundere disciplinară; vinovăția persoanei - vinovăția se materializează prin două forme și anume: intenție și imprudență. În cazul săvârșirii faptelor cu intenție, persoana prevede urmările prejudiciabile, le dorește sau admite în mod conștient că acestea vor surveni. Referitor la imprudență, persoana își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii/inacțiunii sale, a prevăzut urmările prejudiciabile, însă a considerat în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate sau nu-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii/inacțiunii, nu a prevăzut posibilitatea urmărilor prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă. Nici una din aceste două forme ale vinovăției nu se conturează în acțiunile sau inacțiunile reclamantului Palamari Vasiliu și respectiv, vinovăția acestuia în incidentul din data de 04 mai 2021, lipsește; efectele prejudiciabile - în rezultatul evadării deținuților, la data de 04.05.2021, instituția penitenciară, nu a suferit nici un prejudiciu material; legătura de cauzalitate dintre faptă și efecte - nu a fost evidențiată legătura cauzală dintre faptă și efecte. În aceste circumstanțe, lipsesc acțiunile/inacțiunile ilicite ale reclamantului și vinovăția, fapt care exclude categoric supunerea răspunderii disciplinare a acestuia.

Reclamantul a indicat că, potrivit prevederilor art. 210 (1) lit. a) Codul Muncii, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu: temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii. În conținutul Ordinelor contestate, nu se evidențiază motivele de fapt și de drept, care ar

servi temei pentru aplicarea sancțiunii disciplinare. Argumentele expuse supra conving că Ordinul nr. 939 și 941 din 28 iunie 2021 și respectiv 29 iunie 2021, nu sunt întemeiate din punct de vedere faptic și juridic și astfel, contravin prevederilor imperative ale art. 210 (1) lit. a) Codul Muncii.

A evidențiat reclamantul că, în contextul argumentelor invocate, a solicitat ANP, un set de probe, care până la momentul înaintării cereri de chemare în judecată, nu i-au fost eliberate și din discuția verbală, interpretează că acestea nu vor fi expediate în adresa subsemnatului. Totodată, la data de 28.07.2021, în scopul soluționării amiabile a prezentului litigiu, a expediat în adresa ANP, cererea prealabilă, care prin răspunsul nr. 4/2-P-2048 din 03.08.2021 (recepționat la data de 18.08.2021), a fost respinsă, reieșind din faptul că actele administrative, sunt legale.

Palamari Vasilii a solicitat anularea Deciziei Comisiei de Disciplină a Administrației Naționale a Penitenciarelor din 18 iunie 2021; anularea Ordinului nr. 939ef din 28 iunie 2021, privind aplicarea sancțiunii disciplinare - retrogradarea într-o funcție inferioară; anularea Ordinului nr. 941 ef din 29 iunie 2021, cu privire la personal, privind numirea lui Palamari Vasilii, într-o funcție inferioară, obligarea pârâtului de a emite actul administrativ, cu privire la restabilirea lui Palamari Vasilii, în funcția anterior deținută, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată formulată de Palamari Vasilii, a fost admisă.

S-a anulat decizia Comisiei de Disciplină a Administrației Naționale a Penitenciarelor din 18 iunie 2021 în partea propunerii de aplicare a sancțiunii disciplinare lui Vasilii Palamari, ordinul nr. 939ef din 28 iunie 2021 privind aplicarea sancțiunii disciplinare, retrogradarea într-o funcție inferioară a lui Vasilii Palamari, ordinul nr. 941 ef din 29 iunie 2021 cu privire la personal, de numire a lui Vasilii Palamari într-o funcție inferioară. Ca efect al admiterii acțiunii, Vasilii Palamari se consideră repus în funcția anterior deținută.

S-a încasat din contul Administrației Naționale a Penitenciarelor în beneficiul lui Vasilii Palamari cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 12 000 de lei.

Acțiunea în partea obligării pârâtului de a emite actul administrativ individual cu privire la restabilirea lui Palamari Vasilii în funcția anterior deținută, s-a respins (f.d.97, 103-121).

La data de 05 iulie 2022, Administrația Națională a Penitenciarelor a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 iunie 2022, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii (f.d.100-101, 127-133).

Prin decizia din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel înaintată de Administrația Națională a Penitenciarelor, s-a casat integral hotărârea din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie prin care, cererea de chemare în judecată formulată de Palamari Vasilii, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, în privința reclamantului/intimat, a fost aplicată sancțiunea disciplinară ”retrogradarea într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut” pentru încălcarea prevederilor pct. 149 din Statutul executării pedepsei de către condamnați; 2) art. 273 și 274 din Regulamentul serviciului de luptă, care

stipulează că organizarea și responsabilitatea pentru efectuarea controlului se pune în sarcina efectivului de schimb, în frunte cu ofițerul de serviciu. Simultan, intervine obligația de a asigura respectarea de către condamnați a regulilor de comportament stabilite și de a suprima orice tentativă de plecare a condamnaților înafara penitenciarului; 3) pct. 11.1.23 (obligația de a manifesta exigență, hotărâre, spirit de inițiativă, capacitate de analiză și discernământ); 4) pct. 11.1.25 (obligația de a cunoaște permanent starea de spirit a deținuților aflați în custodia unității, de a informa imediat directorul adjunct și șeful secției siguranță și regim penitenciar, despre încercările acestora de a se sustrage de la regimul executării pedepsei cu închisoarea, luând măsuri de prevenire a incidentelor); 5) 11.1.35 (obligația de a manifesta exigență, hotărâre, spirit de inițiativă și capacitate de analiză în timpul exercitării sarcinilor încredințate); 6) 11.2.24 (obligația asigurării supravegherii permanente asupra comportamentului deținuților, în scopul îndeplinirii măsurilor prevăzute de programul zilnic, de la deșteptare până la stingere, preîntâmpinării și curmării infracțiunilor, încălcărilor de regim, de asemenea securității personalului și deținuților); 7) 11.2.26 (obligația de organizare, dirijare și verificare a activităților de regim penitenciar); 8) 11.9 (sarcina de eficientizare a planificării pe posturi și misiuni a personalului din subordine din cadrul schimbului de serviciu, în scopul prevenirii vulnerabilităților operative și eliminarea riscurilor pe linia siguranței și regimului penitenciar) din fișa postului; 9) pct.6 subpct.3) (obligația funcționarului public cu statut special de a - și îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine; 10) pct.7, subpct.1) (obligația de a respecta prevederile legale, dispozițiile interne, precum și normele profesionale specifice activității desfășurate); 11) pct.7, subpct. 3) (obligația de a își îndeplini activitatea conștient, responsabil, loial, obiectiv și imparțial) din Codul deontologic al funcționarului public cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Rezultând din cele expuse, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, apelantul/pîrît, întemeiat a dispus aplicarea sancțiunii disciplinare în privința intimatului/reclamant. Or, în cadrul procesului, din probele administrate, s-a constatat indubitabil încălcarea de către Vasiliu Palamari a prevederilor art. 62 lit.d), art.87 lit.o) ale Legii nr. 300 din 21.12.2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, pct. 149 din Statutul executării pedepsei de către condamnați; art. 273 și 274 din Regulamentul serviciului de luptă; pct. 11.1.23; pct. 11.1.25, pct.11.1.35; pct. 11.2.24, pct. 11.2.26; pct 11.9 din fișa postului; pct.6 subpct.3), pct.7, subpct.1), pct.7, subpct. 3) din Codul deontologic al funcționarului public cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, pasibilă de sancțiune.

A concluzionat că, din probatoriul dosarului rezultă că în cadrul anchetei de serviciu, au fost acumulate următoarele probe: declarațiile angajaților vizați în ancheta de serviciu, cât și altor angajați (f.d.administrativ 24-170, vol.I), prin urmare, constatările instanței de fond la acest aspect, sunt neîntemeiate, or ancheta de serviciu în privința intimatului Vasiliu Palamari a fost efectuată în conformitate cu normele legale.

În context, Completul a reținut că, Codul administrativ reglementează aplicarea dreptului discreționar. Or, autoritatea publică posedă o marjă discreționară în măsura în care nu afectează de o manieră nejustificată drepturile fundamentale ale persoanei.

Sub acest aspect instanța de apel a reținut că, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, este evident că prima instanță, examinând cauza, eronat a concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii în contestare depusă de Vasiliu Palamari.

Or, actele administrative individuale contestate – Ordinul nr. 939ef din 28 iunie 2021, privind aplicarea sancțiunii disciplinare și Ordinul nr. 941 ef din 29 iunie 2021, cu privire la personal, corespund cerințelor de legalitate. Dreptul discreționar al autorității publice a fost exercitat cu respectarea prevederilor art. 137 din Codul administrativ, actele administrative contestate fiind motivate. Concluzia Administrației Naționale a Penitenciarelor de a-l recunoaște vinovat pe Vasiliu Palamari de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 62 lit.d), art.87 lit.o) ale Legii nr. 300 din 21.12.2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, pct. 149 din Statutul executării pedepsei de către condamnați; art. 273 și 274 din Regulamentul serviciului de luptă; pct. 11.1.23; pct. 11.1.25, pct.11.1.35; pct. 11.2.24, pct. 11.2.26; pct 11.9 din fișa postului; pct.6 subpct.3), pct.7, subpct.l), pct.7, subpct. 3) din Codul deontologic al funcționarului public cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare este corectă, or în obligațiunile directe a acestuia este organizarea activității serviciului diurn și asigurarea supravegherii permanente a comportamentului deținuților pentru a nu evada deținuții, dar la caz reclamantul/intimat a manifestat o atitudine facilă față de obligațiile funcționale care îi reveneau. Această concluzie este fortificată inclusiv de actele anexate la materialele cauzei și dosarul administrativ.

Cu referire la abaterea disciplinară, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, în seara zilei de 04.05.2021, deținuții Calughin Cătălin, Globa Ion, Turcu Gheorghe, care se aflau la locul executării pedepsei, adică în blocul de detenție nr.3 din incinta Penitenciarului nr.10-Goian, aproximativ la ora 20:45, profitând de faptul că agentul de la etajul nr.4 era implicat la escortarea altor deținuți de la același etaj pentru efectuarea unor convorbiri telefonice, deținuții susnumiți, folosind forța fizică, au diminuat rezistența grilajului metalic de la fereastra din filtrul sanitar, și au evadat din instituția de detenție, escaladând edificiile de pază a penitenciarului.

Astfel, s-a stabilit că au fost înregistrate unele mișcări în regiunea gardului megieș al Penitenciarului nr.10-Goian (direcția unde a avut loc evadarea), șeful de grup Vasiliu Palamari nici personal, și nici prin intermediul altor angajați care se aflau în dispoziția acestuia, nu au reacționat și nici nu au intervenit în vederea verificării circumstanțelor, mai ales că începând cu ora 20:20 (oră apropiată momentului evadării) dispozitivul de mișcare care monitorizează locul evadării reacționa frecvent. În timpul serviciului diurn, șeful de grup Vasiliu Palamari s-a limitat doar la perchezițiile planificate indicate în ordinul de implicare în serviciu și nu a manifestat spirit de inițiativă de a demara și percheziții inopinate, în cadrul cărora puteau fi depistate obiectele care au favorizat momentul evadării (bara de metal, funia etc.).

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, apelantul întemeiat a constatat lipsa organizării activității serviciului diurn și lipsa asigurării supravegherii permanente a comportamentului deținuților, a manifestat o atitudine facilă față de obligațiile funcționale care îi revin nemijlocit intimatului Vasiliu Palamari, comisar de justiție, care activa în cadrul Penitenciarului nr. 10-Goian, în calitate de șef grup al Secției siguranță și regim penitenciar. Or, atragerea la răspundere disciplinară a

reclamantului/intimat, a fost o reacție absolut întemeiată a apelantului ca urmare a acțiunilor/inacțiunilor intimatului Vasilii Palamari manifestate prin încălcarea cu vinovăție a îndatoririlor corespunzătoare funcției deținute.

Instanța de apel a apreciat ca declarative argumentele lui Palamari Vasilii despre lipsa motivării actelor administrative, deoarece atât Ordinul nr. 939ef din 28 iunie 2021 privind aplicarea sancțiunii disciplinare, cât și Ordinul nr. 941 ef din 29 iunie 2021 cu privire la personal, corespund normelor legale care reglementează forma și conținutul unei astfel de hotărâri.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, în speță nu se regăsesc careva temeiuri legale pentru a dispune anularea actelor administrative în partea ce-l vizează pe Vasilii Palamari, acestea fiind emise cu respectarea competenței, de către autoritatea publică emitentă fiind respectate normele legale care reglementează procedura soluționării cauzei disciplinare și stabilit aplicarea corectă a normelor materiale. Or, la adoptarea actelor administrative în privința intimatului, Administrația Națională a Penitenciarelor și-a exercitat dreptul discreționar corect, a luat în considerare toate faptele relevante speței, a respectat limitele legale ale dreptului discreționar și și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

La 18 iulie 2023, Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novițchi Olesea, a depus recurs nemotivat, iar la 11 octombrie 2023 a depus recurs motivat împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărâri din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 180-181, 187-198).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a dat o interpretare arbitrară materialelor dosarului și cadrului normativ pertinent speței.

Consideră că instanța de fond, întemeiat a concluzionat că motivarea expusă a ordinelor contestate creează incertitudine și neclaritate iar ordinul nr. 939ef este contrar art. 119 alin. (1) din Codul administrativ, care prescrie cu titlu imperativ că conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Or, toate raționamentele pentru care a fost adoptat actul administrativ urmează a fi reflectate în conținutul actului, într-un limbaj clar și ușor de înțeles.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novîțchi Olesea, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul hotărârii instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 28 iunie 2023, care a fost expediat recurentului prin poșta electronică la data de 29 iunie 2023 (f.d.179). Astfel, la data de 18 iulie 2023 recurentul a depus cerere de recurs nemotivată.

Alineatul (2) al art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia hotărârii motivate a fost notificată recurentului la data de 11 septembrie 2023 (f.d. 182).

La data de 11 octombrie 2023, Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novîțchi Olesea, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.187-198).

Astfel, recursul depus de Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novîțchi Olesea, împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novîțchi Olesea, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să

însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Palamari Vasiliu, reprezentat de avocatul Novîțchi Olesea, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate corespunzător.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novițchi Olesea.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Palamari Vasilii, reprezentat de avocatul Novițchi Olesea, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc